

פרוטוקול מס' 160

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה

ביום ג' ט' באדר א' תשל"ו - 10.2.76. שעה 14.00

נ כ ח ר :

י. חברי הוועדה:
י. ארידור - יו"ר
י. באשא
א. ירצג
י. תמיר

מוזמנים:

ח"כ מ. יודיר (לס' 1 בסה"י)
ח"כ ש. לויין (לס' 2 בסה"י)
מר מוניץ - מרכז השלטון המקומי
מר רותם - משרד הפנים
מר שפט -
ת. רוזה - המשפטים

מזכיר הוועדה:

י. ברזני

ר ש ט ה :

א. אדלר

סדר-היום:

1. חוק הרשויות המקומיות (עדר על קביעת ארנונה כללית) הצעת ח"כ מ. יודיר;
2. חוק בדבר חובת שמירה על הנקיון ברשות הרבים (הצעות של ח"כ ש. לויין וי. תמיר);
3. ש ו נ ו ת .

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ארידור:

1. חוק הרשויות המקומיות (ערר על סביעת ארנונה כללית)

היו"ר י. ארידור:
הנושא הועלה ע"י ח"כ יריד עוד בכנסת הקודמת, ואף עבר את הקריאה הראשונה, אבל חוק הרציפות לא הוחל עליו בכנסת השמינית, ולכן הציע עתה ח"כ יריד את הצעתו שנית, באותו נוסח בו נתקבלה בכנסת השביעית.

אני תומך בהצעה.

חמ"ד:

מר רותם:
לנו נראית ההצעה מיותרת. החוק איננו דרוש. היום לא מדובר בשומה או בהערכה, אלא בעובדה. המועצה מחליטה על חלוקת הרשויות המקומיות לאיזורים וכו' ובהתאם לכך קובעים את שיעורי המס. אדם שמסווג בטעות באיזור או בסוג לא נכון - לא חייב לשלם אלא להודיע לעירייה, והרשות תתקן. הוא אף איננו מוגבל בזמן. החוק הזה רק יחייב פרוצדורה נוספת ומגבון נוסף. בפרט שמקרים כאלה לא יהיו רבים. החוק הזה רק יזמין פניות וערעורים ללא צורך. אם עושים לאדם עוול - שילך לבית-המשפט. משום כך אנחנו מבורים שאין מקום להצעת החוק.

מר מוניץ:
אני מכיר את הבעיות הללו לפחות 20 שנה. אני הוא שדאגתי תמיד להקמת ועדות ערר לדברים שהיום אינם קיימים עוד. המקרים שהתעוררו במשך השנים בקשר עם הארנונות - אפשר למנות אותם על אצבעות יד אחת. ועדות הערר רק גרמו לויכוחים ולערעורים מיותרים, ולמעשה מעולם לא הופעלו. כי אדם שקיבל שומה שהיא סבור שהיא מוגזמת - הגיש התנגדות, ומכתבו עבר ביקורת ללא הפרוצדורה של ועדת ערר. לא היה אף מקרה אחד של הליכה לבג"צ. עצם הפרוצדורה של הקמת ועדת ערר תחייב יצירת מגבון מיוחד, ובפרט שאני חוזר ואומר שהוועדות הללו אף פעם לא הופעלו אלא במקרה של מס עסקים.

ח. רווח:
מונח לפני דו"ח של ועדה בראשותו של השופט לנדוי, לענין ועדות מעין שיפוטיות. הוועדה ממליצה להעביר את סמכויותיהן של הוועדות הללו לבתי-משפט רגילים, כולל השיפוט המוניציפלי, ועדות ערר לגבי ביוב, היטל סעד ונופש וכו'.

היו"ר י. ארידור:
כשיהיה הסדר כולל בעקבות הדו"ח הזה - אני בטוח שגם ח"כ יריד לא יתנגד להעביר את השיפוט הזה לבית-משפט השלום. אבל בינתיים אני מציע לאשר את ההצעה ולהעבירה לקריאה ראשונה בכנסת, ואת הויכוח נערוך לאחר הקריאה הראשונה.

מר מוניץ:
ועדת ערר איננה קיימת היום בתחיקה המוניציפלית. זהו למעשה בית-משפט השלום באיזור. בענין זה אני מצטרף לדעתה של נציגת משרד המשפטים. המגמה היא לבטל את הוועדות הללו, שכאמור לא הביאו עד היום תועלת מרובה.

פ. יודיד:
אילו ידעתי שתהיה התנגדות לעצם הצורך בחוק הזה - הייתי מצטייד בתוסף רב יותר ובמכתבים שקיבלתי מאזרחים על הסיוטים שהם עוברים עו שמסדירים את חשבונותיהם עם העירייה. אני מציע שההצעה תועבר לקריאה ראשונה, ולקראת הכנתה לקריאה שנייה ושלישית ייתכן שיש מקום לחשוב על אפשרות אחרת של השגה לאזרח במקום ועדות ערר, אולי אפשרות ללכת לביט"ש עירוני.

י. תמיר:
אני תומך בהצעת ח"כ יודיד. אין להתעלם מדברי נציגי הממשלה ומרכז השלטון המקומי, אבל קודם כל אני מציע להעביר את החוק לקריאה ראשונה, ואת הריכוז נערוך לאחר מכן.

הי"ר י. ארידור:
אני מבין שבין חברי הוועדה יש רק הצעה אחת: להעביר את ההצעה לקריאה ראשונה.

מר רותם:
אני מבקש לרשום זכות הסתייגות לממשלה.

הי"ר י. ארידור:
אני רק מבין שבענין זה יש למשרד הפנים יותר מעמדה אחת.

מר רותם:
בענין זה יש למשרד הפנים עמדה אחת.

מחליטים: להעביר את הצעת החוק לכנסת לקריאה ראשונה.

י. תמיר:
רציתי רק להעיר שלח"כ יודיד יש נסיון רב בעיריית ת"א, ואם הוא בא בהצעה כזאת - צריך להתחשב בה ולא לבטל אותה. אם למשרד הממשלה יש הצעות אחרות - אפשר לשבת אחרי הקריאה הראשונה ולדון בהן.

מר רותם:
אבל אחרי שמקבלים עקרונית את הצורך בחוק הזה, ובפרט אחרי הקריאה הראשונה - אי-אפשר עוד לדון אלא על פרטים; אז אי-אפשר יהיה להציע לבטל את החוק.

פ. יודיד:
רציתי להעיר למר רותם שלא בכנסת הקודמת וגם לא עכשיו כשהעליתי לראשונה את ההצעה, לא הייתה התנגדות קטן שר הפנים, אלא להיפך. הוא הסכים בהחלט שאעלה את ההצעה מחדש.

2. הצעות חוק בדבר חובת שמירת הנקיון ברשות הרבים

הי"ר י. ארידור:
הצעת החוק של ח"כ ש. לויין מחייבת מחזיק בבנין לדאוג לנקיון המדרכה שליד ביתו. הצעת החוק של ח"כ תמיר מדברת בעיקר על מניעת השלכת פסולת ברשות הרבים בעיקר מרכב.

מספר בעיות החעוררו לגבי ההצעות הללו. ראשית - צריך היה למזג את שתי הצעות החוקים. שנית, ענין השלכת פסולת

היו"ר י. ארידור:

מרכב לא נראה כשלעצמו מצדיק חוק מיוחד, אלא במסגרת של איסור השלכת פסולת ברשות הרבים בכלל. ושלישית - נתעוררה שאלה איך להחיל את החוק הזה על בתים מסוגים שיש בהם דיירים רבים ואין בהם חצרן.

י. תמיר:

הצעת החוק שלי מדברת על "תכלית" על הגדלת הקנסות וכו'. חוקי עזר אינם נותנים תשובה לבעיית השלכת הפסולת, משום שאני מחכוון גם לכבישים ראשיים, בין-עירוניים, ולכך דרוש חוק של הכנסת. דיברתי על כך גם עם מר שפט. אני מציע שנחליט על ענשים כבדים על מי שמסליך פסולת מרכב ברשות הרבים, וכן אני מציע שנחייב את המדינה לדאוג לשילוט סתאים בצירי הדרכים, האומר שמי שמסליך פסולת בכביש - ישלם קנס כבד. שילוט כזה מקובל בארצות רבות, ועשוי להרחיע רבים.

היו"ר י. ארידור:

האם כיום אין פתרון ארצי לבעיה זו של השלכת פסולת ברשות הרבים?

ת. רוה:

דומני שלו, אלא לגבי רכב נוסע.

היו"ר י. ארידור:

אני מציע לפלג את שתי הצעות החוק, ולנסח אותן כך:

(1) בחוק זה "רשות הרבים" - כל מקום שהציבור זכאי או רשאי להשתמש בו או לעבור בו. את הגדרת "רכב" הפוסטית בהצעתו של ח"כ תמיר נמחק, מתוך כוונה שהחוק המאוחד יחול על השלכת פסולת ברשות הרבים בכלל, לאו דווקא מרכב. את הצעת "פסולת" נשאיר כמוצעת בהצעת החוק של ח"כ תמיר. "אוטובוס ציבורי" - נמחק.

(2) לא ישליך אדם פסולת לרשות הרבים ולא ילכלך את רשות הרבים.

(3) לא ישליך אדם פסולת מכלי רכב - נמחק.

(4) העובר על הוראת סעיף 2 ישלם אלף לירות קנס (במקום הסכום המוצע ע"י ח"כ תמיר שאיננו ריאלי עוד).

(5) הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.

(6) שר הפנים ממנה על ביצוע חוק זה, ורשאי להתקין תקנות, לרבות הוראות בדבר שילוט אזהרה.

י. תמיר:

אני מסכים.

מר רוה:

גם אנחנו מסכימים להצעה כפי שניסח היו"ר רציתי רק להעיר שהיות ונאמר שהחוק הזה יחול גם על כבישים בין-עירוניים - מתעוררת השאלה של פיקוח. שר הפנים איננו יכול לצוות על המשטרה לפקח על החוק הזה, וצריך אפוא למצוא כאן סעיף שיאפשר להטיל את הפיקוח בכבישים הבין-עירוניים גם על המשטרה.

ועוד הפנים ואיכות הסביבה
10.2.76

היו"ר י. ארידור:
המטרה חייבת לטפל בכל עבירה פלילית,
ללא קשר עם המשרד הממונה על החוק
המפציפי, ולא רק בחוקים שממונה עליהם משרד המשפטים. לכן אני חושב
שאינן מקום להוסיף כאן את המטרה. צריך לעשות בענין זה פעולת הסברה
כללית בקרב המטרה.

י. חמיר:
כשנביא את החוק לקריאה ראשונה - נדגיש
את חובתה של המטרה בענין זה.

היו"ר י. ארידור:
ח"כ י. חמיר יביא את החוק לקריאה
ראשונה בכנסת.

י. חמיר:
יש סיירי תנועה בערים. לדעתי אפשר
לגייס גם אותם לענין זה. כיצד עושים
את זה?

היו"ר י. ארידור:
ע"י מתן סמכויות לפי פקודת המטרה,
כמו שעושים לגבי המשמר-האזרחי, בדרך
אדמיניסטרטיבית.

מר דותם:
בקשר לשלום, הייתי מעדיף שייאמר בתוך
החוק עצמו שיוחקנו שלטים מתאימים,
ולא להשאיר זאת לחקנות.

היו"ר י. ארידור:
אפשר לכתוב: שר הפנים מוסמך להורות
על התקנת שלטי אזורה בקשר לעבירות
על חוק זה. הנוסח המדויק ייקבע תוך התייעצות פנימית עם המשפטיים,
שלא ע"י חקנות.

ש. לוי:
מה בנוגע למדרכות שליד בתי-הקולנוע?

היו"ר י. ארידור:
מדובר על כל מקום שהוא רשות הרבים.
על בתי הקולנוע יחול הדבר בלאו הכי,
גם במסגרת חובת הנקיון על בתי-עסק.

מחליטים: .
לאשר את החוק להנחה על שולחן הכנסת לקריאה
ראשונה, בניסוח שהציע היו"ר, כהצעת חוק משותפת
של ח"כ ש. לוי וי. חמיר.

3. ש ו נ ו ת

א. יריב:
רציתי לשאול מה בנוגע להחלטה שקיבלנו
בשעתו בדבר מעקב אחר תשובות של שרים
בנושאים השונים שאנו מעלים לפנייהם.

היו"ר י. ארידור:
יש מספר פגיות שלנו לשרים שטרם קיבלנו
עליהם תשובה, כפי שהסברתי בישיבת הבוקר.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
10.2.76

היו"ר י. ארידור:

באחת הישיבות הקרובות אביא לפני החברים רשימה של פניות כאלה, ואקרא אותה כאן.

א. יריב:

קיבלתי מכתב מגרעין של אנשי רפאל בענין שגב. המכתב הוא מה-8 בפברואר. הכוחבים טוענים שאין מתחשבים בהם וברצונם ליישב את הגליל.

היו"ר י. ארידור:

לפני כחודש סיכמנו פה אחד מסקנות בענין שגב, בהן נאמר שהנושא הועבר לטיפול של הסוכנות. לא ידוע לי על המכתב שהזכיר ח"כ יריב. אני מוכן לפנות לסוכנות בבקשה שתסייע לאנשים האלה להתיישב במקום.

מר דותם:

אני מציע לך לפנות גם לשר בר-לב, שהוא יו"ר ועדת השרים לערי פיתוח.

י. תמיר:

מונחות לפני מסקנות של ועדת הפנים סלפני שנתיים בנושא נקיטת אמצעים מוגברים לנקיון ברשות הרבים ובקשות היחיד - בעקבות הצעה לטה"י של ח"כ ש. לוי. המסקנות נוגעות למשרדי הבריאות, הפנים, החינוך, התחבורה, המשטרה, הרשויות המקומיות ועוד. אני בטוח ש-80% מהמסקנות הללו טרם בוצעו. זוהי דוגמה לערך שיש למסקנות שלנו. הדבר היחיד שבוצע הוא ההוראות האחרונות שהוציא משרד התחבורה שלא לתת רישיונות לרכב ציבורי שאין בו של לפסולת. אני מבקש שנסיים את יו"ר הוועדה לעשות פעולה, לערוך בדיקה מעקב מה מולידות המסקנות שלנו.

היו"ר י. ארידור:

בקרוב עומדת לקום ועדת משנה קבועה לאיכות הסביבה, והיא תטפל בענין זה ביתר יעילות.

א. יריב:

ועדת הפנים דנה בשעתו בענין הדרוזים. לאחרונה נתעוררו תופעות חדשות חמורות בענין זה. מי מטפל בענין?

היו"ר י. ארידור:

אני מציע שוועדת הפנים תפנה ועדת משנה בראשותו של ח"כ יריב לענין הדרוזים, ועדה שתבדוק את הנקודות שאתה מציע להעלות, ותמסור דו"ח לוועדת הפנים. ועדת המשנה תפנה 5 חברים. ביניהם ח"כ י. תמיר, אליעד, ורדיגר, וחבר נוסף מסייעת המערך, לפי החלטתו של ח"כ יריב.

א. יריב:

נדמה לי שח"כ דוד קורן פעיל בענין זה של הדרוזים. אבדוק את הענין אחר. ייתכן שאבקש ממנו שאהגיד ליו"ר ועדת המשנה.

מחליטים: להקים ועדת משנה לענין הדרוזים, בהרכב הבא:
ח"כ א. יריב - יו"ר; חברים: ח"כ ד. קורן,
י. תמיר, נ. אליעד, א. ורדיגר.